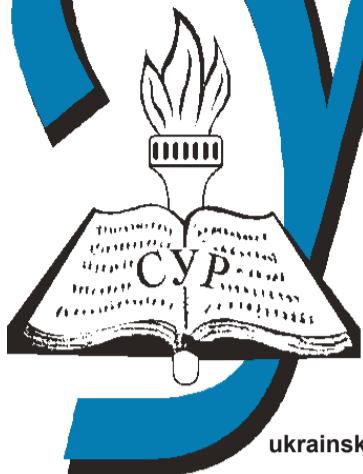

Український ВІСНИК

E-mail:
ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання ХXI. № 7-8 (квітень) 2014

Христос воскрес! Воістину воскрес!

Радість з неба ся являє,
Паска красна день вітає,
Радуйтеся щиро нині -
Бог дав радість всій родині,
Бог дав радість нам з небес,
Христос воскрес!
Христос воскрес!

Прочитайте:

- ❖ До 200-літнього ювілею Тараса Шевченка
- ❖ Великдень мого дитинства
- ❖ Заява Міністерства закордонних справ України

- ❖ «Страшне» слово - резрес
- ❖ Крокодилячі слози екс-президента Віктора Януковича
- ❖ На многая літа, Юліс Ардеян!
- ❖ Веселу сторінку

ПОСОЛЬСТВО УКРАЇНИ В РУМУНІЇ ПРЕС-РЕЛІЗ

Заява Міністерства закордонних справ України

МЗС України взяло до уваги заяви та коментарі зовнішньополітичного відомства Російської Федерації, які стосуються української тематики.

Зміст цих заяв вкотре підтверджує, що керівництво РФ живе у власному світі ілюзій, фальшиві та самообману, в який намагається втягнути не тільки свій народ, але й усе міжнародне співтовариство.

Завдяки цілеспрямованому «зомбуванню» росіян страшилками про Україну, Кремль вочевидь намагається приховати глибинні проблеми у власній державі, а саме: соціально-економічний та моральний занепад, особливо у віддалених від Москви регіонах Російської Федерації; посилення шовіністичних, ксенофобських та антисемітських настроїв у російському суспільстві, відвerte нехтування правами і свободами громадян РФ, передусім, представників національних меншин.

Коментар МЗС РФ про те, що РФ нібито жодним чином не порушила Будапештський меморандум від 5 грудня 1994 року, в якому разом із США та Великою Британією, давала гарантії територіальної цілісності України, не витримує жодної критики з точки зору міжнародного права та дійсних реалій.

Спроби російської сторони «виправдати» перед міжнародною спільнотою зухвалу анексію Автономної Республіки Крим, перекладаючи провину за втрату територіальної цілісності на нинішнє керівництво Української держави, є нічим іншим як черговою демонстрацією неповаги та зневажливого ставлення РФ до міжнародно-правових норм та своїх міжнародних зобов'язань, у тому числі до Статуту ООН.

Чи дійсно Кремль вважає, що світ здатен повірити у нісенітницю, нібито Росія не має відношення до окупації Автономної Республіки Крим та її анексії?

Як російська сторона пояснює масове вторгнення з території РФ воєнізованих формувань, підрозділів збройних сил РФ, кубанських козаків, безпосередню участь громадян РФ, у тому числі громадянина РФ так званого «самопроголошеного народного мера Севастополя» Олексія Чалого у проросійських акціях протесту в Україні, маніпуляціях з т.зв. «референдумом», тероризування українських військовослужбовців спецслужбами ФСБ, присвоєння українського майна та природних ресурсів на території АР Крим, не кажучи вже про скручення військ РФ на східних кордонах України?

Чому РФ досі використовує фальшивий аргумент, нібито прийняла рішення про анексію Автономної Республіки Крим та м. Севастополь за результатами так званого місцевого волеви-

явлення, якщо так званий «референдум» уже визнаний Генасаблесю ООН і Венеціанською комісією нелегітимним як точки зору законодавства України, так і міжнародного права?

Коли Збігнєв Бжезінський писав про світову шахівницю, він, очевидно, і гадки не мав, що хтось на ній буде грati, скажімо, в більяд, або в «наперстки» (ци гра Росії навіть близча). Останні заяви російської сторони свідчать про те, що намагання світового співтовариства розмовляти з нею мовою аргументів просто не має жодного сенсу. Вже стало остаточно зрозумілим, що Росія не визнає і не зирається визнавати ніяких усталених правил міжнародного співжиття держав.

Разом із тим, хочемо наголосити: керівництво РФ несе повну відповідальність за порушення територіальної цілісності нашої держави та, зокрема, положень Будапештського меморандуму. Адже в пункті 2 цього документа міститься зобов'язання «не вдаватись до погрози силою або її застосування проти територіальної цілісності або політичної незалежності України».

Більше того, Російська Федерація, даючи зрозуміти у коментарі МЗС, що від зміни позаблокового статусу України залежатимуть перспективи розвитку економічного співробітництва між Україною та РФ, фактично шантажує нашу державу. І цим зухвало порушує, зокрема, пункт 3 Будапештського меморандуму, де міститься зобов'язання «щодо утримання від економічного примусу, спрямованого на те, аби підпорядкувати своїм власним інтересам реалізацію Україною прав, властивих її суверенітету».

МЗС України закликає російську сторону припинити втручатися у суверенні внутрішні справи України та українського народу. Ніхто не давав права і не просив Росію нав'язувати нам свою позицію щодо пріоритетів зовнішньої політики чи внутрішнього розвитку нашої держави, як наприклад, щодо конституційної реформи України.

Україні теж із зрозумілих причин багато що не подобається у політиці Кремля, у тому числі по відношенню до братнього нам російського народу, а також національних меншин, які проживають на території РФ. Але ми поважаємо суверенітет РФ та фундаментальний принцип міжнародного права щодо невтручання у внутрішні справи інших незалежних держав. Вимагаємо також ж поваги і від РФ. Тим більше, що внаслідок такого втручання, яке дозволяє собі Кремль, уже зруйновані долі десятків тисяч громадян України, які проживають в Автономній Республіці Крим. За це також доведеться рано чи пізно відповісти російському керівництву.

КРОКОДИЛЯЧІ СЛЬОЗИ ЕКС-ПРЕЗИДЕНТА ВІКТОРА ЯНУКОВИЧА

Не знаю, чи у приватному звіринці на своїй розкішній дачі поблизу Києва бувший український президент Віктор Янукович мав і крокодила. Якщо мав, то, звісно, не жалів для нього м'яса, тоді як український народ голодував.

Якщо такий плазун підкласу архозаврів насправді існував, то він напевне зараз плаче «крокодилячими слізами» в якомусь зоопарку за своїм добродійником.

Йому вторує такими ж слізами і Віктор Янукович, котрий із всемогучого диктатора став політичним трупом на задвірках історії десь у Росії, якому інший диктатор і загарбник чужих земель Володимир Путін, наче тому крокодилові, кидає шмат м'яса. Бо Путіну живий політичний труп непотрібний – з нього користі, як від цапа молока. Янукович був потрібний російському «цареві» на «престолі» у Києві, бо за його допомогою міг закабалювати Україну.

Можливо, українському екс-президенту набридло повзати чи стояти на колінах перед кремлівським лідером, тому він вирішив нагадати про себе. Та не бундючними, як раніше, заявами про те, що він законно обраний президент, що скоро повернеться до влади, а каяттям і фарисейськими обіцянками.

Так, у інтерв'ю іноземному відомому агентству, яке транслювалося в прямому ефірі російським телеканалом «Дождь» 2 квітня, Янукович визнав, що пропустився помилки, попросивши Путіна ввести російські війська в Україну. Він також вважає «трагедією» анексію Криму Росією.

Лицемірно екс-президент сказав, що сподівається на переговори з президентом Росії Володимиром Путіном, щоби повернути Кримський півострів Україні.

Жалюгідні ламентації та обіцянки! Та агресивні дії кремлівського лідера не могли зупинити суворі попередження та санкції американського президента Барака Обами, європейських лідерів і міжнародної спільноти!

Аж тут, дивись, нікчемний блазень уявляє себе героєм і рятівником територіальної цілісності України... Тож Путін не тільки не вестиме з ним переговори, він не допустить Януковича навіть і до кремлівського порога. Бо є така максима китайського воєнного стратега: «Люблю зраду, та зневажаю зрадників».

М. МИХАЙЛЮК

До 200-літнього ювілею Тараса Шевченка

«Чим більше в людині Шевченка, тим більше в людині людини».

Іван Драч

Вивчати Шевченка-людину означає пізнати правильну путь його життя, його «вперте» виконання Божого Дару, або як говорив його попередник-учитель Сковорода – «срідної праці».

Вивчати Шевченка-генія, впізнати творчість великого українського мислителя означає впізнати правдиву минувшину свого народу, правду свого покоління, збагнути світлу путь будучого, означає пізнати самого себе в найглибшому значенні яко єства-частинки Всесвіту.

На початках, декотрі фахівці, і не тільки, вважали, що Шевченкова поезія це несподіваний феномен. Костомаров подав слушну відповідь: «Поезія Шевченка – законна, люба доњка давньої південноруської поезії, тієї далекої від нас поезії, про яку здогадливо можемо судити з творів Ігоревого співця.»

Головною рисою українського народу і Шевченка в тому числі є відтворюючий потенціал. Скільки народів світу створили подібну культуру, не маючи довгого часу стабільної державності? Скільки геніальних митців світу пройшли такий терновий життєвий шлях, який пройшов Шевченко? Він рано усвідомив своє боже призначення перед своїм народом і тому не був ворогом ні росіяніна, ні поляка, ні турка, він тільки любив Україну, і в цьому його найважчим «пропискою»!

Шевченко дав таке пояснення: «У них народ і слово, і в нас народ і слово.» Як бачимо, не сказав: «У них держава і слово ...» Державні кордони мінливі, фондом, основою, підставою – залишається народ, а народ є вічним, бо народи створені Богом! Невже так важко зрозуміти істину слів законовчитея Гамалиїла, коли був закликаний на суд Петра та інших апостолів: «Зоставте тих людей, лишіть їх, бо коли від людей цей задум чи ця справа, вона сама собою розпадеться. Коли ж від Бога, ви не здолієте звести їх зі світу, – щоб ви часом не стали противниками Бога.» (Діяння апостолів, 5 – 38,39)

*

І так загостив Шевченко – людина і геній – до Сучавської філії СУРу, щоб взяти участь в симпозіумі, фотовиставці та концерті, присвячених його уродинам, що налічують вже повних 200 років.

Борислав Петрашук, голова філії та її оргкомітет, запросили на таку подію віймкових гостей. З України: Генерального Консула України в м. Сучаві, Його Ексцепленцію пана Василя Боєчка із дружиною, з Києва – пані Аллу Кендзеру – голову Секретаріату Товариства «Україна – Світ», Валентина Сперкача – режисера документального фільму «Життя Тараса Шев-

«ШЕВЧЕНКО – ЛЮДИНА І ГЕНІЙ»

Симпозіум та концерт у Сучаві

ченка» та актрису театру і кіно, співачку, лавреата міжнародних вокальних конкурсів Світлану Сасу, з Чернівців – голову Відділу

зовнішніх стосунків міської ради Сергія Бостана, який очолив делегацію, в складі якої були почесні митці української культури – заслужений артист України Іван Дерда і заслужена артистка України, актриса Чернівецького музичного театру ім. Ольги Кобилянської Діяна Анепська, з Львова – фольклорний ансамбль «Джерело», очолений пані Ніонілою Гриченюк; з Румунії: з Бухареста – голову СУРу Степана Бучуту, депутата польської меншини в Парламенті Румунії Гервазе Лонг'єра, префекта Сучавського повіту Флоріана Сінеску та голову Сучавської повітової ради Кatalіна Некіфора, з Ботошан – голову сурівської філії Віктора Семчука, з Мараморошчини – голову філії Мирослава Петрецького, з Сату Маре – голову філії Михайла Мачоку та генерального секретаря СУРу Любу Хорват. Були присутні видатні діячі культури Сучавського повіту, викладачі української мови, наставники самодіяльних гуртків, масс-медія.

До слова запрошується голова СУРу.

Степан Бучута: – Вельмишановні керівники найвищих повітових установ Сучаві! Пане депутат! Дорогі гості з України! Дорогі українці! Певно, що для нас українців ці дні є і радісними, і тривожними. Зараз Україна, український народ знаходиться в нелегкому історичному періоді, але, як сказав нам Шевченко: «Борітесь – поборете, /Вам Бог помагає!»

Урочистості присвячені Шевченку продовжуватимуться протягом цілого року і я закликаю всіх українців наших організацій відзначати якнайяскравіше цей віймковий ювілей.

Хочу повідомити добірній авдіторії, що ми запланували вшановувати Великого Кобзаря акціями із минулого року, а саме, організуванням груп по 50 чоловік, які відвідували Канів та поклонялися батьку Тарасу на могилі на Чернечій Горі, над високою кручею могутнього Дніпра. Це здійснилося за підтримкою СУРу, але початком було запрошення з боку Товариства «Україна – Світ», його

голови героя-поета Івана Драча та голови секретаріату товариства пані Алли Кендзери, присутньої тут, за що Вам щира подяка!

Маємо намір, мабуть, в місяці травні прибути до Канева ще однією групою в 50 чоловік, провести симпозіум в Музеї Шевченка, підвести підсумки про духовні та душевні здобутки, якими збагатились ми проведеними святами, приуроченими генію української літератури з нагоди відзначення 200-их роковин з дня його народження.

Минулого року СУР видав три книги, присвячені Шевченку: нове видання «Кобзаря», тримовна – українсько-румунсько-англійська – збірка досліджень про творчість Шевченка: «Шевченко – апостол українського народу» та переклад пана Корнелія Ірода на румунську мову роботи І. Зайцева: «Життя Тараса Шевченка».

Приємно сказати, що в Румунії споруджено чотири пам'ятники Тарасу Шевченку – в Бухаресті 1952-го року, в Негостині 1993-го року, в Сату Маре 2009-го року та в Тульчи 2011-го року.

Координаційна Рада СКУ створила ювілейну медаль Тараса Шевченка, яка вручається найвидатнішим постатям української культури, особистостям, які відзначаються в процвітанні української культури як в Україні, так і в діаспорі. Таким почесним нашим побратимам вручаємо оці престижні нагороди, а це: Мирослав Петрецький,

Михайло Мачока, Любі Хорват, Ярослава Колотило, Михайло Волощук, Віктор Григорчук, Віктор Семчук, Лучія Мігок та Василь Паскар. Велика шана їм! Дякую за увагу.

Слово має Генеральний Консул України в м. Сучаві.

Василь Боєчко: – Вельмишановні керівники найвищих повітових установ Сучаві! Пане депутат! Дорогі гості з України! Дорогі українці! Певно, що для нас українців ці дні є і радісними, і тривожними. Зараз Україна, український народ знаходиться в нелегкому історичному періоді, але, як сказав нам Шевченко: «Борітесь – поборете, /Вам Бог помагає!»

Якщо можна ще щось додати сьогоднішньому святу, то є те, що ми надіємося і на допомогу цивілізованого світу. В тому числі я хочу підкреслити те, що я дуже радий, що румунська держава підтримала Україну і український народ в різних планах, є поруч з українцями та їхньою боротьбою за свою суверенність, і за це їй щира подяка!

Кілька днів тому в нас була зустріч, зorganізована Сучавською повітовою радою з тематики прикордонних справ, де була висунута сенатором Мірча Джоане ініціатива-ідея підтримки України, з якою були згідні і посол Польщі, і України в Бухаресті, Його Ексцепленція пан Теофіл Бауер.

Це один із найголовніших сигналів дипломатичних установ в напрямку політичних стратегій в тому, що означає повага, відкритість і порозуміння з боку сусідів-друзів.

Я хочу підтвердити ще раз, що це новий історичний період для України. Україна повернула на європейський шлях і ми, українці і Україна, є впевнені в тому, що нам Бог допоможе і ми отримаємо почесне місце в європейській спільноті.

Минулого року ми визначали 199-і роковини з дня народження Тараса Шевченка. Тоді я сказав, хто ще пам'ятає, такі слова: Дай Боже, щоб 200-і

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

(Закінчення на 5 стор.)

ПОРОШЕНКО ПЕТРО - найбільші шанси на президентських виборах в Україні

Петром Олексійовичем Порошенко (26 вересня 1965, Болград, Одеська область) – український політик, підприємець, народний депутат України 3-го, 4-го, 5-го і 7-го скликань, міністр економічного розвитку і торгівлі України (з 23 березня до 24 грудня 2012 року), міністр закордонних справ України (9 жовтня 2009 – 11 березня 2010), член Ради Національного банку України (2007–2014). Заслужений економіст України. Лауреат Державної премії України у галузі науки і техніки. Засновник концерну «Укрпромінвест». Входить до переліку найбагатших українців.

Після закінчення 1989 року із відзнакою факультету міжнародних відносин та міжнародного права Київського університету ім. Шевченка (спеціальність – міжнародні економічні відносини) вчився у аспірантурі.

У 1989–1992 роках навчався в аспірантурі та працював асистентом кафедри міжнародних економічних відносин Київського університету імені Шевченка.

2002 року захистив кандидатську дисертацію «Правове регулювання управління державними корпоративними правами в Україні». Кандидат юридичних наук. Автор монографії «Державне управління корпоративними правами в Україні. Теорія формування правовідносин» та низки наукових публікацій. Співавтор підручника «Сучасні міжнародні економічні відносини».

Політична кар'єра

На виборах 1998 року був 11-й у партійному списку СДПУ(О). Однак мандат здобув у мажоритарному окрузі № 12. Входив у парламентську фракцію об'єднаних соціал-демократів, був обраний членом Політбюро СДПУ(О).

На початку 2000 року залишив СДПУ(О) і створив фракцію «Солідарність», згодом – партію «Солідарність». Остання восени того року увійшла до Партиї регіонального відродження «Трудова солідарність України» (згодом – Партия регіонів). Порошенко став співголовою утвореної партії, у березні 2001 року – заступником голови. Через півроку Порошенко залишив лави партії через принципову розбіжність поглядів.

У грудні 2001 року партія «Солідарність» увійшла до виборчого блоку Віктора Ющенка «Наша Україна», а Порошенко став керівником виборчого штабу блоку. Після парламентських виборів 2002 року опозиційний блок Віктора Ющенка «Наша Україна» вперше одержав понад 25 % голосів виборців. За списком «Нашої України» Порошенко у 2002 і 2006 роках обирається народним депутатом. Очолював парламентські комітети з питань бюджету (2002–2005) та фінансів (з 2006–2007).

Прихід Порошенка в політику завдав удару по його бізнесу через те, що він взяв участь в опозиційному політичному проекті Віктора Ющенка «Наша Україна».

З липня 2004 року – заступник керівника штабу коаліції «Сила народу», з моменту створення партії Наша Україна – в її керівництві.

8 лютого 2005 року призначений на посаду секретаря Ради національної безпеки і оборони України. 5 вересня 2005 року після висунення проти нього звинувачень з боку колишнього Державного секретаря Олександра Зінченка, подав заяву про відставку, щоб займана посада не вбачалась як можливість тиску на правосуддя. В кінці вересня подав позов на Олександра Зінченка до суду. Суд зобов'язав Зінченка принести публічні вибачення Порошенку, адже жодне з обвинувачень колишнього Державного секретаря не знайшло собі підтвердження і не було доведено в суді.

З 22 лютого 2007 року Порошенко голова Ради національного банку України.

9 жовтня 2009 Верховна рада підтримала представлену президентом кандидатурою Петра Порошенка на посаду міністра закордонних справ, за це проголосували 240 депутатів.

23 грудня 2009 обрано Почесним професором Університету банківської справи Національного банку України.

23 березня 2012 року призначений Міністром економічного розвитку і торгівлі України.

3 грудня 2012 року – народний депутат України 7-го скликання, до парламенту пройшов самовисуванцем. Член Комітету з питань європейської інтеграції. Позафракційний.

Заслужений економіст України. Лауреат Державної премії України у галузі науки і техніки.

У контексті подій у Криму (2014), здійснив поїздку до Криму, щоправда, невдалу. Після лютневих подій (зміни влади, перемоги над режимом Януковича) відмовився (не увійшов) в уряд, лютневий (перший післяреволюційний) соціологічний рейтинг показує лідерство Петра Порошенка серед кандидатів на вибори 2014.

Домігся альянсу з Віталієм Кличком на президентських виборах (29 березня 2014 – на з'їзді «УДАРу»).

Бізнес

Здобувши вищу освіту, Порошенко розпочав власний бізнес з продажу какао-бобів. У 1990-і роки він придбав кілька кондитерських підприємств. Згодом об'єднав їх у групу «Рошен», що стала найбільшим виробником кондитерських виробів в Україні. Створені ним підприємства кондитерської промисловості принесли йому цілий стан і прізвисько «шоколадний король».

В даний час бізнес-імперія Порошенка також включає в себе кілька автомобільних і автобусних заводів (Луцький автомобільний завод, корпорацію «Богдан»), верф «Ленінська кузня», телеканал «5 канал» і ряд інших підприємств.

Звання і нагороди

* Орден «За заслуги» II ст. (24 вересня 1999) – за вагомий особистий внесок у реформування промисловості України, активну участь у законотворчій роботі.

* Орден «За заслуги» III ст. (9 грудня 1998) – за багаторічну сумлінну роботу, вагомий внесок у розвиток української державності.

* Заслужений економіст України (21 серпня 1997) – за вагомі здобутки у праці, високу професійну майстерність та з нагоди шостої річниці незалежності України.

* Державна премія України в галузі науки і техніки 1999 року – за створення науково-промислового комплексу по виробництву свинцево-кислотних акумуляторних батарей (у складі колективу).

* Лауреат Міжнародної премії ім. П. Орлика.

* Відзначений Почесною грамотою Верховної Ради України.

* Нагороджений іспанським орденом «За громадянські заслуги» ступеню Великого Хреста.

Є автором монографії «Державне управління корпоративними правами в Україні. Теорія формування правовідносин» та низки наукових публікацій. Співавтор підручника «Сучасні міжнародні економічні відносини».

* * *

За всіма рейтингами, народний депутат Порошенко є кандидатом номер один на крісло президента. Останнє соціологічне дослідження четырьох груп дає йому 25 відсотків у першому турі, тоді як Тимошенко і Кличко не долають психологічний бар'єр у 10 відсотків. В другому турі розрив між Порошенком і Тимошенко має катастрофічні масштаби – 46 відсотків проти 12 відсотків. Феномен Порошенка пояснюється втратою довіри до трьох опозиційних лідерів протягом затяжного Майдану, коли вони не змогли багатотижневим стоянням домогтися перемоги, а потім пішли на підписання угоди з Януковичем – після смерті сотні противувальників. Крім того, Порошенко перебирає виборців Януковича на східній Україні. Наприклад, у Дніпропетровській та Запорізькій областях його рейтинг становить 19 відсотків – удвічі більше, ніж у Тігіпка та втричі, ніж в Тимошенко. При чому в західній Україні рейтинг Порошенка в чотири з половиною рази (!) вище, ніж підтримка Тимошенко. Соціолог, наблизений до штабу кандидата, описує результати опиту: «Ми питаемо людей: хіба можна його обирати президентом, адже він мільярдер? А люди кажуть: добре, що мільярдер – значить, красти не буде. Ми питаемо: він розвалив помаранчу команду разом з Тимошенко в 2005 році. А люди кажуть: ні, це Ющенко розвалив її з Тимошенко, а не Порошенко. Ми кажемо: Порошенко працював у злочинному уряді Януковича! А люди відповідають: значить, хотів виправити ситуацію в країні». Зростання рейтингу додає впевненості Порошенку. Якщо кілька тижнів тому він пропонував посаду начальника виборчого штабу Анатолію Гриценку, аби отримати додаткові голоси, то зараз заявляє, що буде очолювати штаб самостійно. Попри високі шанси стати п'ятим президентом України, команда Петра Порошенка залишається загадкою. Він не має своєї фракції в парламенті, хоча заявляє, що може зібрати необхідні три десятки депутатів. Так само неясно, хто представлятиме його на місцях.

Порошенко є власником партії «Солідарність», яка існує переважно на папері та не має структур в регіонах. Ця партія – окрема історія. За домовленістю, при створенні «Нашої України» після помаранчевої революції всі засновники мали ліквідувати свої структури. Порошенко заходив у «Нашу Україну» на правах акціонера, але власну партію так і не закрив.

М. М.

(за пресовими матеріалами)

До 200-літнього ювілею Тараса Шевченка

(Продовження з 3 стор.)

роковини ми не святкували гірше! Чому я так сказав, не можу собі пояснити...

Не знаю чи будемо проводити цього року більше чи менше свят Шевченка, але я переконаний в одному – сьогорічні свята є і надалі будуть насыченими ще не досягнутим духовним змістом та хвилюванням.

З вірою в нашого Пророка ми будемо боротись і ступати крок за кроком до повної незалежності по шляху правди, бо і сам Шевченко не раз говорив в своїх віршах, що дорога до правди і волі є завжди тернистою. (...)

Голова Чернівецької делегації Сергій Бостан: – Від імені Чернівецької делегації я хочу всіх вас привітати і хочу сказати, що Шевченко для нас і для всіх українців є насправді пророком, є тим прикладом, якого ми наслідуємо і якого заповіти здійснююмо. Шевченко є прикладом любові, віри і правди для свого народу, але і для інших народів, для народів всього світу.

Хочу сказати вам, що я представляю молоде покоління, але і всі інші покоління, від середнього віку до похилого, навчаються, по-перше, оту найглибоку істину творчості Шевченка: «І чужому научайтесь, і свого не цурайтесь!»

Нехай твори Шевченка для українців та Емінеску для румунського народу стануть символами, які б об'єднували наші народи надальше і ми б були разом в цивілізованій, об'єднаній Європі.

Алла Кендзера: – Так як наше товариство займається справами українства в цілому світі, ми отримали інформацію, що СУР є єдиною організацією українців з діаспори, що почала акції вшанування 200-их роковин з дня народження Тараса Шевченка ще з 2013-го року. Ваша організація продумала захід під назвою «Шляхами Шевченка до Канева». В місяці травні, надіюсь, що ми разом проведемо симпозіум у Каневі, і це ми уточнимо сьогодні з головою вашої організації. (...)

Хочу передати вітання голови нашого товариства, поета Івана Драча, який з причин що стосуються його здоров'я, не зміг відгукнутися своїм приїздом на запрошення на ваші свята, хоч бажав цього і надіявся до останнього дня. (...)

Ярослава Колотило: – Я відчуваю велике завдовolenня і душевну радість від того, що Міністерство Культури започаткувало свята Шевченка в Румунії після грудневої революції. Це почалося з 1992-го року. (...).

Мене завжди захоплювали заходи, в яких плекається рідна культура, і я особисто не жаліла ніколи ніяких зусиль, щоб такі свята підносили нас духовно і душевно і горда тим, що вміла протоптати оті перші стежинки до свят Шевченка. Я просто щаслива, що була в Каневі і поклонилася Великому Кобзарю.

В Сучаві українці завжди відзначали Шевченка на високому рівні, а цей захід оправдовує вповні мое твердження.

«ШЕВЧЕНКО – ЛЮДИНА І ГЕНІЙ» Симпозіум та концерт у Сучаві

Хай дасть Бог, щоб Шевченко був постійно в нашій душі, а наші діти і внуки, щоб говорили українською мовою! Дякую за увагу!

Валентин Сперкач: – Слава Україні! Героям слава!

Дозвольте, дорогі побратими, виконати почесну місію і вручити Медаль Тараса Шевченка від імені пана Ратушного, голови Координаційної Ради СКУ, голові СУРу, пану Степану Бучуті.

Я скажу такі слова: Входячи в цей святковий зал, я побачив дуже багато знайомих облич доброзичливих наших друзів. Україна переживає не дуже добре часи, на жаль, але разом з такими друзями свята Шевченка ніхто не зможе відмінити.

У фільмі, якого я вам представляю, звучать тільки слова Шевченка у виконанні видатних акторів Сергія Бондарчука та Богдана Ступки. Відомо, що Шевченко був знаменитим гравером, а його роботи стоять в основі фільму.

Професор музики Чернівецького університету ім. Юрія Федьковича Андрій Плішка: – Дорогі мої! Шевченко сьогодні з нами! Кожна людина, яка торкається культурної діяльності, якщо українець, то запитує себе: Що я зробив для Шевченка?

Я написав-упорядкував такий збірник: «Шевченко у піснях». Це не єдина і не остання моя робота для Шевченка. Мій друг, видатний український фольклорист і композитор Кузьма Смаль, земля йому пухом, зібрав пісні про Шевченка з України і з Румунії, композиторські і інші, наприклад, від негостинського поета-музикі Михайла Волощука є вісім пісень, і я упорядкував таку цінну роботу.

Слово Шевченка треба щоб входило в серце всіх українців, а музика посилює освітлення душі кожного із нас.

Заслужений артист України, композитор, Іван Дерда: – Я щиро дякую за запрошення Генеральному Консулу пану Василю Боєчку і признаюсь в тому, що дуже хочеться залучитись до вашого симпозіуму і підтримати слова пана Андрія Плішки, що вірші Шевченка дуже благородні на музику і найвидатніші композитори склали музику на його словах-віршах, яка знана вже в цілому світі. Якщо прислухаємося до слова і музики на слова Шевченка, то зараз збагнемо, що це слова і музика душі і духу українського народу, а це високий дух, який зародився у високоосвіченій

людині-Шевченку. Це дух, просякнений тим невмирущим закликом: Борітесь – поборете!

* * *

Авдиторія запрошується до залу «Галереї Шевченка» в приміщенні філії на виставку фотографій, присвячених генію нашої культури, здійсненими Яремою Оницуком на професійному рівні, в яких увічнились десятки образів вшанування Великого Кобзаря на Буковині. Запрошується до слова засновник галереї, бувший голова філії **Iван Боднар**: – Яко спорт-смен за фахом, я керуюсь таким гаслом життя: Боротись, чесно виграти і гідно програти! Правда, я вложив чимало зусиль щодо влаштування цієї галереї, але без фінансової підтримки голови СУРу, пана Степана Бучути, це б було якщо не неможливим, чи принаймні надто трудним. Я і всі українці Буковини щиро вдячні, що зараз після урочистого відкриття тут відбувалися безперервно заходи, присвячені не тільки Шевченку, а й іншим видатним постатям як української, так і румунської культури. Коротше сказати – в Галереї Шевченка просуваємо культуру та дружбу!

Надіюсь, що в короткім часі будемо святкувати пророчі слова Шевченка «І мене в сім'ї великий, / В сім'ї вольній, новій...», тобто відзначимо прилучення України до великої європейської сім'ї, а ми станемо її «адвокатами» в Європейській Спільноті.

Поет **Іван Козмей** прочитав двомовно, українською та румунською, фрагмент із поеми «Причинна» та «Заповіт». Іван Дерда заспівав кілька пісень на слова Шевченка. Актриса Діяна Анепська прочитала поему «Марія».

Оголошується до слова голова Чернівецького товариства «Україна – Румунія» **Василь Довгий**: – Дорогі друзі! Я надзвичайно радий бути разом на такому прекрасному заході. Сьогодні нас об'єднує Шевченко-геній. Своїм талантом він тримає небо над нами, над людством взагалі, і пильнує, щоб це небо було мирним. Загально признано є те, що Шевченко належить цілому світу і, незалежно від величини країни, майже в кожній є пам'ятник присвячений йому, а це тому, що Шевченко входить в душу і в дух людини однаково.

Я приніс і хочу подарувати Галереї Шевченка оцей гарний український рушник, вишитий тисячами хрестиків, і прошу, щоб цей рушник став традиційним вінком портрета нашого генія, що знаходиться тут. Вручаю цей подарунок голові Сучавської філії СУРу!

*

Концерт, присвячений великому ювілею, підтримали: об'єднаний хор Сучавської філії СУРу, ансамбл «Надія замку» із Серету, ансамбл «Козачок» з Балківців ансамбл «Червона калина» з Негостини, інструментальний гурт «Джерельце» з Ізвоареле Сучевей, вокальна група «Надія» та солістка Лоредана Миндріштян із Калинешть Купаренку, співачка Фелічія Облизнюк з Молдовиці, декламатори Андрея Григораш та Ярина Кордубан і гости з України: фольклорний колектив «Джерело» з Львова та спеціальний гість із Києва, співачка та актриса Світлана Сасу. Ведучим концерту був Євсебій Фрасинюк.

*

Кінозображення поеми «Марія» закінчило величний ювілей апофеозним енергетичним світлом, яке, на мить, над українським історично-культурним простором осяло якесь таємне новонародження. І я збагнув тоді ЙОГО ПРОРОЧУ СИЛУ і чому 200-і роковини Шевченкових уродин просякнуті лейтмотивом правди, долі і волі України!

Рік та вірування гуцулів у давнину

Місяць у гуцулів мав силу від настання до згибу. Коли настає новий місяць, гуцули кажуть: «місяць у межах». Кожний місяць має чотири квартири:

- перша квартира – місяць настав;
- друга квартира – оповня;
- третя квартира – ізповня;
- четверта квартира – місяць у згибу.

Як настає місяць і паде дощ чи сніг, то кажуть: «сполокавси місяць».

А як погода, то ворожать і кажуть: «буде сухий місяць».

Як покажеться новий місяць грубим, жовтим, зверненим рогом вниз, то влітку буде сльота, а зимою сніжениця. А як покажеться тихен'ким, білим з гострими ріжками вгору, то літо буде погідним, сухим, без опадів.

На згибу місяця не треба ходити ночами, бо може показатися щось нечисте, а людина може злякатися. За старого місяця недобре рубати дерево, недобре брититися, бо людина скоріше постаріє, не рекомендується зачинати будівлю нового будинку, бо у нім буде трудне життя. Лиш садовину добре садити на згибу місяця.

Гуцули кажуть: «На згибу

місяця добре примов'єти хоть від їкої слабости, бо усе зло і слабість ізгибне від чоловіка. Тота днина, що на ній наступає місяць, то порожна днина, коли не можна сіяти, класти у землю, бо не буде урожай».

Не дай боже зачинати нову будівлю у порожню днину, бо після її закінчення довший час той будинок буде стояти порожнім.

Нового місяця нечиста сила має велику силу лише до першої неділі, до неділі «східної», коли в божих храмах відправляються служби і тоді нечисті сили тратять свою міць.

Хоч яку роботу рекомендується починати нового місяця, бо в цей період всі роботи дуже легко робляться.

Першої і другої квартири нового місяця до оповня дуже добре рубати дерево для будинків. Можна рубати в суху днину, у середу і п'ятницю.

Із досвіду людей опади бувають між квартирами місяця.

У гуцулів назва місяців така:

1. СІЧЕНЬ – січить снігом, віхолою та вітрами;
2. СІЧНИК – січить морозами;
3. МАРОТ – гуцули кажуть, що марот може потиснути такою студенню, що повідмірзли би і роги волам;
4. БЕРЕЗЕНЬ – відмерзає береза, з якої можна витягати сік, але подеколи може замерзнути;
5. ТРАВЕНЬ – трава землю покриває;

6. ГНИЛЕНЬ – дерево урубане цього місяця гніє дуже скоро;

7. БІЛЕНЬ – цього місяця білять полотно;

8. КОПЕНЬ – пологи складають у копиці;

9. ЖОВТЕНЬ – жовтіють листя на деревах;

10. ПАДОЛИСТ – паде листя з дерев;

11. ГРУДЕНЬ – створюються груси із глини землі;

12. ПРОСИНЕЦЬ – надворі більше зимою.

Старші люди ще керуються цими назвами місяців.

Юрій ЧИГА

НАША ГОРДІСТЬ ТА НАДІЯ

АНДРІЙ ОКТАВ'ЯН УСАТЮК

Народився в українському селі Балківці Сучавського повіту. Восьмирічну школу закінчив у рідному селі, протягом якої кожного шкільного року мав гарні результати у навчанні.

Гострий розум, серйозність, любов до науки – характерні риси моого бувшого учня. Уроки з української мови, пильна підготовка, зацікавлення участю у різних шкільних подіях характеризують його протягом навчання в гімназії.

Доказує свій талант і вміння ще з четвертого класу, коли виступає з роллю в інсценізації на Свято Миколая. Слідує безліч різних ролей у шкільних подіях (Осінь чарівна, Голодомор, Настає Різдво, День Рідної мови, День матері, Кобзар України, Великдень – свято світла і радості, 1 червня та ін.).

Чітке та виразне висловлювання на рідній мові забезпечує йому роль ведучого у різних виставах.

У 5-му класі бере участь у міжнародному конкурсі з української мови ім. Петра Яцика, де посідає III-е місце. Рік пізніше нагороджений першою премією на вищезазначеному конкурсі.

Великий успіх має на олімпіаді з української мови, де займає перше місце на двох етапах, у 7-му та 8-му класах. Такі результати – це плоди плідної праці на уроках та у позакласній підготовці.

Участь у різних конкурсах приносить нагороди: Національний конкурс «Разом у різноманітності», розділ есе – 7-ий клас; національний конкурс «День рідної мови», розділ есе – 8-ий клас.

Після закінчення гімназії поступає до національного коледжу ім. Михая Емінеску у Сучаві, а нині учень 10-го класу. Тут продовжує вивчати українську мову по групах із викладачкою Лучією Мігок.

У 9-му класі займає I-е місце на повітовому етапі олімпіади з української мови і III-е місце на національному етапі.

Окрім діяльності на ниві рідної мови, ще бере участь у різних шкільних подіях, як: конкурс «Смачне і здорове меню», програма «Будь добровольцем».

Улюблени предмети – це українська і румунська мови, географія, історія та психологія.

Про себе Октав'ян каже, що вільний час поділяє між читанням книг і улюбленим спортом – футболом.

Любити читати різні книги ще з дитинства, вважаючи, що в них знаходяться великий скарб та мудрість і завдяки їм зможе стати освіченою людиною.

Футбол для нього ігра, яка допомагає ослаблятися після шкільної програми. Завдяки цьому захопленню двічі бере участь у футбольному чемпіонаті м. Серет, де завойовує III-е місце. Також нагороджений III-им місцем на змаганні «Буковина 2010», яке відбулося у Качіці.

Улюблений твір із української літератури – це «Наймичка» Тараса Шевченка. Читаючи поему, Октав'яна зворушила глибока любов та жертва матері заради свого сина. В той же час усвідомив, що треба бути завжди вдячним матері за її турботу та беззастережну любов.

Мотто, яким керується: «Слухай слова, але довіряй тільки ділам» (Бальзак).

Анка МАЙДАНЮК ШТЮБІАНУ

На великдень, на соломі
Против сонця, діти
Гралися собі крашанками
Та й стали хвалитись
Обновами. Тому к святкам
З лиштвою пошили
Сорочечку. А тій стюжку,
Тій стрічку купили.
Кому шапочку смушеву,
Чобітки шкапові,
Кому свитку...

Тарас Шевченко

Читаючи рядки Шевченка, бачу й себе дітлахом у великодні дні, коли й ми, пацани, хвалилися обновами, тільки гралися ми не на соломі, нашим великоднім «раєм» був цвінтар із дзвіницею, в якій після Воскресіння Христа день і ніч бовкали дзвони, з обгородженими залізними штахетами панські гробниці, в яких ми гралися «в поліцію». Себто закривали за огорожею гробниці «арештантів», яких знадвору стерегли «поліцаї» з прутами в руках і люто шмагали тих, хто намагався перескочити штахета і вирватися «на волю».

А обнови, як і в Шевченка, були бідні. Бо то були повоєнні роки, для багатьох голодні – страшна посуха спустошила людські поля, та і на крам крамниці були бідні.

Я був господарською дитиною і не годилося на Великдень виходити на вулицю та на ігри, та найбільше йти до церкви, у буденному вбранині. Старші сестри мали кращі обнови, а мені і братові (на два роки молодшому), мати старалася пошити костюмчики. Та не із сукна, а із полотна, яке називали «америгою». Пізніше я дізнався, що те полотно справді було американським, його одержували іздалеко заокеанської держави країни, які постраждали від війни.

Полотно те було грубе, рябисте, тому мати фарбуvala його синькою і нас з братом гостра на яzik сусідка охрестила «авіаторами», бо сині комбіnezони носили льотчики радянського літака, який наприкінці війни приземлився був несподівано на полі біля «рогатки».

Ми дуже пишалися тими костюмчиками, бо в інших хлопчаків були нові тільки сорочки із згрібного полотна чи нефарбовані штанці. Зате в нікого не було взуття – на Великдень всі ходили босячком.

Мати строго наказувала не забруднити той святковий одяг, чи, не дай боже, не порвати, бо за таке угостить нас прутом.

Цокалися ми і писанками і тут же їх поїдали.

Великдень мо^{го} дитинства

Коли ми, хлопчаки, підрости, стали підлітками, а то й підпарубчаками, інші великодні клопоти були в нас: мусили придбати «стрільбу», бо після Воскресіння годилося бахкати зі всіляких «пукавок».

Найкращою «стрільбою» була «міз'єрія» (на мій подив це дивне і загадкове слово я надибав у західноукраїнського чи буковинського писменника, але й досі не знаю його походження). А та «міз'єрія» таки була штукою, яку могли змайструвати хіба ковалі або токарі на своїх верстатах.

Для виготовлення «міз'єрії» брали кавалок заліза завбільшки в кулак і виточували в ньому дірку, в яку майже можна було встремити мізинний палець. Для тієї дірки приспособили товстий цвях або залізний стиржень, а до «тіла» «міз'єрії» прикріплювали десь майже метровий, також металевий, держак. Таким чином, «стрільба» була готова, але щоби вона бахкала, потрібно було роздобути рушничого пороху.

Нині це може видатися неймовірним, але у повоєнні роки розжитися на порох не було великою штукою, бо в дикунках (окопах), на полях і в ярах, а то і на людських обійстях, де були на постії солдати, знаходили сотні патронів, траплялися гранати і навіть артилерійські снаряди. Відкриєш патрон і висипаєш з нього порох. Того пороху насипеш в отвір «міз'єрії», заткнеш цвяхом чи стиржнем, вхопиш її за держак, розмахнешся і зі всієї сили вдариш об камінь. Воно так бахне, що аж оглушені!

Звісно, «міз'єрії» могли мати тільки старші хлопці, за їх виготовлення треба було заплатити майстрів чи ковалеві, тому пацани мали лише саморобні пукавки. Брали кулю від патрона, виплавлювали у вогні з неї свинець, забивали ту кулю в

дерев'яний обрублок і замість рушничого пороху насипали в неї сірку з головок сірників, встремляли цвях і вдаряли об камінь. Вистріл звісно, був не таким гучним, як від «міз'єрії», та була забава для хлопчаків...

А ще для бахкання використовували карбід. Брали порожню металеву банку з-під фарби, пробивали отвір в її дні. Кидали у банку шматок карбіду, додавали кілька крапель води чи просто плювок, закривали банку покришкою, а отвір у денці пальцем і чекали поки з карбіду виділиться вдосталь горючого газу. Потім запалювали сірник і підносили його до проколотої дірки. Газ займався і покришка вилітала – ба!

Така стрілянина здіймалася, що собаки вили і казилися, коли це ставалося вночі.

Таки гарно забавлялися ми на Великдень, тому недаремно психологи кажуть, що з дитинства людина запам'ятовує найприятливіші моменти – ігри, всілякі веселі чи незвичайні пригоди, всілякі витівки, а не сумні трафунки. Час, про який розповідаю, був скрутний, часто голодний і холодний, дитинство наше було босоноге, проте незабутнє. Можливо, його привабність нині зрозуміти важко, бо інші часи настали, давні великодні звичаї відійшли назавжди.

Михайло МИХАЙЛЮК

І МЕРТВИМ, І ЖИВИМ, І НЕНАРОЖДЕННИМ

землякам моїм в Україні і в не Україні мое дружнес

ПОСЛАНІС

Аще кто речетьъ, яко люблю Бога,
а брата своего ненавидитьъ, ложь есть.
Соборное послание Иоанна.

Глава 4, с. 20

І смеркає, і світає,
День божий минає,
І знову люд потомлений,
І все спочиває.
Тільки я, мов окаянний,
І день і ніч плачу
На розпуттях велелюдних,
І ніхто не бачить,
І не бачить, і не знає –
Оглухи, не чують;
Кайданами міняються,
Правдою торгують.
І Господа зневажають,
Людей запрягають
В тяжкі ярма. Оруть лихо,
Лихом засивають,
А що вродить? побачите,
Які будуть жнива!
Схаменіться, недолюди,
Діти юродиві!
Подивіться на рай тихий,
На свою країну,
Полюбіте щирим серцем
Велику руїну,
Розкуйтеся, братайтесь,
У чужому краю
Не шукайте, не питайте
Того, що немає
І на небі, а не тілько
На чужому полі.
В своїй хаті своя й правда,
І сила, і воля.
Нема на світі України,
Немає другого Дніпра,
А ви претеся на чужину
Шукати доброго добра,
Добра святого. Волі! волі!
Братерства братнього! Найшли,
Несли, несли з чужого поля
І в Україну принесли
Великих слов велику силу,
Та й більш нічого. Кричите,
Що Бог создав вас не на те,
Щоб ви неправді поклонились!..
І хилитесь, як і хилились!
І знову шкуру дерете
З братів незрячих, гречкосіїв,
І сонця-правди дозрівати
В німецькі землі, не чужії,
Претеся знову!.. Якби взяти
І всю мізерію з собою,
Дідами крадене добро,
Тойді оставсь би сиротою
З святими горами Дніпро!

Ох, якби те сталось, щоб ви не
верталися,
Щоб там і здихали, де ви поросли!
Не плакали б діти, мати б не ридала,

Не чули б у Бога вашої хули.
І сонце не гріло б смердячого гною
На чистій, широкій, на вольній землі.
І люди б не знали, що ви за орли,
І не покивали б на вас головою.
Схаменіться! будьте люде,
Бо лихо вам буде.
Розкуються незабаром
Заковані люде,
Настане суд, заговорять
І Дніпро, і гори!
І потече сторіками
Кров у синє море
Дітей ваших... і не буде
Кому помагати.
Одцурається брат брата
І дитини мати.
І дим хмарою заступить
Сонце перед вами,
І навіки прокленеться
Своїми синами!
Умийтеся! образ Божий
Багном не скверніте.
Не дуріте дітей ваших,
Що вони на світі
На те тілько, щоб панувати...
Бо невчене око
Загляне їм в саму душу
Глибоко! глибоко!
Дознаються небожата,
Чия на вас шкура,
Та й засядуть, і премудрих
Немудрі одурять!

Якби ви вчились так, як треба,
То й мудрість би була своя.
А то залізете на небо:
«І ми не ми, і я не я,
І все те бачив, і все знаю,
Нема ні пекла, ані Раю.
Немає Й Бога, тілько я!
Ta куций німець узловатий,
А більш нікого!..» – «Добре, брате,
Що ж ти таке?»
«Нехай скаже
Німець. Ми не знаєм».
Отак-то ви навчаєтесь
У чужому краю!
Німець скаже: «Ви моголи».
«Моголи! моголи!»
Золотого Тамерлана
Онучата голі.
Німець скаже: «Ви слав'яне».
«Слав'яне! слав'яне!»
Славних прадідів великих
Правнуки погані!
І Коллара читаєте
З усієї сили,
І Шафарика, і Ганка,

І в слав'янофілі
Так і претесь... і всі мови
Слав'янського люду –
Всі знаєте. А своєї
Дастьбі... Колись будем
І по-своєму глаголать,
Як німець покаже
Та до того й історію
Нашу нам розкаже, –
Отойді ми заходимось!..
Добре заходились
По німецькому показу
І заговорили
Так, що й німець не второпа,
Учитель великий,
А не те, щоб прості люде.
А Ґвалту! а крику!
«І гармонія, і сила,
Музика та й годі.
А історія!.. поема
Вольного народа!
Що ті римляне убогі!
Чортзна-шо – не Брути!
У нас Брути! і Коклеси!
Славні, незабуті!
У нас воля виростала,
Дніпром умивалась,
У голови гори слала,
Степом укривалась!»
Кров'ю вона умивалась,
А спала на купах,
На козацьких вольних трупах,
Окрадених трупах!
Подивіться лишень добре,
Прочитайте знову
Тую славу. Та читайте
Од слова до слова,
Не минайте ані титли,
Ніже тії коми,
Все розберіть... та й спитайте
Тойді себе: що ми?..
Чиї сини? яких батьків?
Ким? за що закуті?..
То й побачите, що ось що
Ваші славні Брути:
Раби, подножки, грязь Москви,
Варшавське сміття – ваші пани
Ясновельможні гетьмані.
Чого ж ви чванитеся, ви!
Сини сердешної України!
Що добре ходите в ярмі,
Ще лучше, як батьки ходили.
Не чваньтесь, з вас деруть ремінь,
А з їх, бувало, й лій топили.
Може, чванитесь, що братство
Віру заступило.
Що Синопом, Трапезондом
Галушки варило.
Правда!.. правда, наїдались.
А вам тепер вадить.
І на Січі мудрий німець
Картопельку садить,
А ви її купуєте,
Їсте на здоров'я
Та славите Запорожжя.
А чиєю кров'ю
Ота земля напоєна,
Що картопля родить, –
Вам байдуже. Аби добра
Була для городу!
А чваньтесь, що ми Польшу
Колись завалили!..

Правда ваша: Польща впала,
Та й вас роздавила!

Так от як кров свою лили
Батьки за Москву і Варшаву,
І вам, синам, передали
Свої кайдани, свою славу!

Доборолась Україна
До самого краю.
Гірше ляха свої діти
Її розпинають.
Замість пива праведну
Кров із ребер точать.
Просвітити, кажуть, хочуть
Материні очі
Современними огнями.
Повести за віком,
За німцями, недоріку,
Сліплу каліку.
Добре, ведіть, показуйте,
Нехай стара мати
Навчається, як дітей тих
Нових доглядати.
Показуйте!.. за науку,
Не турбуйтесь, буде
Материна добра плата.
Розпадеться луда
На очах ваших неситих,
Побачите славу,
Живу славу дідів своїх
І батьків лукавих.
Не дуріте самі себе,
Учітесь, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь.
Бо хто матір забуває,
Того Бог карає,
Того діти цураються,
В хату не пускають.
Чужі люди проганяють,
І немає злому
На всій землі безконечній
Веселого дому.
Я ридаю, як згадаю
Діла незабуті
Дідів наших. Тяжкі діла!
Якби їх забути,
Я оддав би веселого
Віку половину.
Отака-то наша слава,
Слава України.
Отак і ви прочитайте,
Щоб не сонним снiliсь
Всі неправди, щоб розкрились
Високі могили
Перед вашими очима,
Щоб ви розпитали
Мучеників, кого, коли,
За що розпинали!
Обніміте ж, брати мої,
Найменшого брата –
Нехай мати усміхнеться,
Заплакана мати.
Благословить дітей своїх
Твердими руками
І діточок поцілує
Вольними ustами.
І забудеться срамотня
Давняя година,
І оживе добра слава,
Слава України,
І світ ясний, невечерній
Тихо засіяє...
Обніміться ж, брати мої.
Молю вас, благаю!

14 декабря 1845,
Вьюнища

До 200-літнього ювілею Тараса Шевченка

«В своїй хаті своя й правда,
І сила, і воля...»

В суботу 29 березня в рамках заходів, приурочених 200-річчю від народження Тараса Шевченка, відбулося відкриття і освячення осередку Тульчанської філії Союзу українців Румунії.

Захід розпочався вшануванням пам'яті загиблих героїв Майдану в Києві. Опісля Службу Божу освячення українського будинку відправив Єпископ Тульчи Вісаріон у супроводі чотирьох священиків, а на завершення подарував українській громаді для нового сурівського осередку ікону Святих первоверхових апостолів Петра і Павла. Пізніше Преосвящений Вісаріон заявив для представників преси: «Ми молилися за душі понад 190 загиблих на Майдані, які віддали своє життя за незалежність, цілісність і волю українців, молилися за мир і порозуміння між всіма народами».

Після релігійної церемонії румунською і українською мовами з вітальними словами виступили поважні гости: сенатор Октавіан Моток, заступник голови Тульчанської повітової ради Васіле Страт, мер Тульчи Константін Годжя, перший заступник голови СУР і голова Тіміської повітової філії Юрій Глеба. У своїх промовах всі висловлювали підтримку українському народу, переконаність у необхідності збереження цілісності України, бажали миру і злагоди українцям, а також високо оцінювали діяльність місцевої української громади, очоленої головою Тульчанської повітової філії СУР Дмитром Черненко, і рівень організованих ним заходів. А той факт, що сьогоднішній осередок українців знаходиться в будинку, зведеному людиною турецького походження «служить ще одним доказом взаємної дружби і поваги між представниками нацменшин, які разом із мажоритарним населенням створюють справжню культурну і духовну мозаїку Тульчи», – між іншим підкреслив мер Константін Годжя.

«І мене в сім'ї великий,
В сім'ї вольний, новий,
Не забудьте пом'янути
Незлім тихим словом»

Дм. Черненко, Ст. Бучута, Ал. Кендзера
і В. Сперкач

Служба освячення сурівського осередку

«Веселка» з Караорману

Дитяча група ансамблю «Задунайська січ»

В Тульчи відзначили 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка

В. Ріцько, М. Карабін, Ст. Бучута

В неділю 30 березня в тульчанському Парку особистостей відбулося урочисте покладання квітів до пам'ятника-погруддя Тараса Шевченка. Щоб віддати шану Великому Кобзарю разом із добруджанськими українцями прибули із Києва Генеральний секретар товариства Україна-Світ Алла Кендзера і відомий режисер, який минулого року зняв документальний фільм про нащадків задунайських козаків, Валентин Сперкач. Привітав учасників заходу голова Союзу українців Румунії Степан Бучута. Поряд з українцями до пам'ятника великому сину України поклали квіти представники органів державної влади міста і повіту.

200-річчю від народження українського національного поета Тараса Шевченка був приурочений і концерт, який відбувся у великому залі театру ім. Жана Барта. Перед початком художньо-артистичної програми газда заходу Дмитро Черненко запросив на сцену голову СУР Степана Бучуту і шановних гостей з України Аллу Кендзеру і Валентина Сперкача. Прозвучали теплі слова вітань і подяки на адресу місцевої української громади. Також голова Тульчанської філії СУР Дмитро Черненко і гости, голова Тіміської філії СУР та головний редактор літературно-культурного журналу «Наш голос» Ірина Мойсей, були нагороджені Ювілейними медалями «200 років з Дня народження Тараса Шевченка»*.

Великий зал театру ледь уміщав шанувальників української культури, зокрема пісні, танцю і слова Кобзаревого, і можна стверджувати, що концерт сповна оправдав усі сподівання. На сцені виступили вокальні гуртки «Рибалка» з Крішану, «Дунай» з Пардини, «Чорне море» із Катерлезу, «Белканто» з Тульчи, «Веселка» з Караорману, «Біла ружа» із Леті і наймолодші учасники – гурт дитячого садочка села Муругіль «Муругільські козачки». Особливих похвальних слів заслуговує тульчанський ансамбль «Задунайська січ», який не тільки включає різні вікові групи учасників (дитячу, молодіжну і дорослу), але й має багатий та різноманітний репертуар і може виступати достойно й на високому артистичному рівні, що й довів на сцені великого залу тульчанського театру ім. Жана Барта.

* З метою відзначення активної і плідної діяльності представників українських громад за кордоном та кращих громадських, культурних, наукових і освітніх діячів України, які вносять вагомий вклад у збереження української національної ідентичності світового українства, сприяють поширенню та висвітленню творчості Тараса Шевченка у світі Українська Всеесвітня Координаційна Рада встановила спеціальну нагороду – Ювілейну медаль УВКР «200 років з Дня народження Т.Г. Шевченка»

Ірина МОЙСЕЙ
Фото автора

Єпископ Вісаріон з учасниками ансамблю
«Задунайська січ»

«Страшне» слово - РЕГРЕС

Читаючи книгу і надибуючи в ній рідкісне, гарне, влучне, містке, звучне, чи незнайоме слово (буває й таке!), я підкresлюю його, а то й виписую в окремий зошит, може, колись пригодиться. За незнайомим словом зазираю у словник. Та буває, що якесь слово ні не рідкісне, ні не привабливе, однак воно наче гвіздком коле мозок, настирливо не випадає з пам'яті, бо воно наче лиховісне, тривожне.

Відбираючи найкращі зразки віршованих творів до «Антології української поезії в Румунії», в одному вірші збирки «Надра» Степіана Груї натрапляю на слово **регрес**. Іншомовне воно (неологізм), на перший погляд – банальне, античний **прогресу**.

Все наче ясно. Прогрес – вперед, регрес – назад. Та всеодно відкриваю «Словник іншомовних слів», бо проста логіка чомусь мені «не штімує».

Отже: **регрес – «низхідний, зворотний рух, перехід від вищих форм до нижчих; зміна до гіршого, занепад».**

Тревожною, навіть моторошною ввижається мені друга частина дефініції – зміна до гіршого, занепад. Адже в історії людства таких моментів немало: біблійний Потоп, льодовиковий період, страшні пошесті, темне Середньовіччя, спустошливі війни. А близиче до нас – можлива ядерна катастрофа, вимирання тубільних племен, зникнення численних видів диких тварин, глобальне потепління, загроза голоду тощо.

Звісно, не можуть не турбувати нас лиха планетарного масштабу, та все одно власна сорочка близче до тіла. Тому повернемося на круги свої. До української громади Румунії, чи вкладається вона в антонім прогрес-регрес, хоча було б прекрасно, якби її стосувалося тільки поняття прогрес.

Безумовно прогресом було заснування двадцять п'ять років тому (в кінці 1989, у перші пореволюційні дні) Союзу українців Румунії – першої української етнічної організації в історії нашого населення, яке є автохтонним у Сучавщині і Мараморошині, а в інших регіонах воно оселилося пізніше. Утворення СУР зумовило пробудження в українців національної свідомості, що виявилося, зокрема, у зростанні їх чисельності за першим пореволюційним переписом. Прогресом було заснування нових українських публікацій – «Нашого голосу», «Українського вісника», згодом «Дзвоника», перейменування «Нового віку» на «Вільне слово». Поступом було проведення фестивалів (перший 1990 року в Рускові на Мараморошині), на яких могла на повну силу зазвучати українська пісня в умовах свободи слова і прояву національної ідентичності.

Прогресом було відновлення освіти рідною мовою у сільських і міських школах Сучавщини, частково і в задунайських українських слободах. Збагатилося і книговидання – тепер вже без цензурних обмежень. Відбувалися і з'їзди – національні форуми українців.

Та відродження національного духу потрібно підтримувати, підживлювати, бо потухне, як той вогонь, в який не підкидають дрова.

Бо з часом, якось непомітно і підступно (запаморочення від успіхів?), в житті української громади почав помічатися і застій, який іноді зазнав і форм регресу.

Найперше це стало помітним у зменшенні чисельності українського населення за результатами переписів: від 67 тисяч до трохи більше 50

тисяч за останнім переписом. Найбільший спад відбувся у Сучавщині – від десяти тисяч до майже п'яти.

Це пояснюється не так натуральним відходом старших, національно свідомих поколінь, як тим, що багато представників молодих поколінь вже не мислять себе українцями.

Я назвав тільки один чинник феномену регресу, та він основний, бо впливає на освіту рідною мовою, на участь у заходах, що їх проводить СУР, на голосування за українського кандидата до Парламенту, призводить до збайдужіння до звичаїв і традицій.

Не називатиму винних у цьому регресі, та не з «обережності», щоби не вразити чиось самолюбість чи підірвати авторитет. На мою думку, йдеться про недостатньо чітку концепцію щодо національного відродження української громади. Бо концепція – це система поглядів на певне явище, розуміння і тлумачення проблем. Саме системного аналітичного погляду на українську реальність бракувало тим, хто очолив СУР, бракувало ясної візії на близьке і дальнє майбутнє. Забагато надій покладалося на початковий спалах ентузіазму, на фестивний характер організованих заходів (фестивалів), а не на зміцнення підґрунтя національної свідомості. Ентузіазм швидко вичерпався, а людей, які б «упряглися» у копітку роботу виховання національних почуттів виявилося замало і з часом ставало дедалі менше, бо опортунізм і самозадоволення, переконаність у власній «безгрешності» шкідливі. Молодим потрібні моделі, потрібні взірці, на які вони могли б рівнятися, необхідне заохочення, що зокрема проявляється у нових привабливих формах діяльності на користь громади, потрібно ініціатив – динамічних, перспективних, дебатів як на форумах, так і на сторінках нашої преси. А в нас здебільшого панує рутина – те, що зроблено сьогодні, повториться завтра і післязавтра, та рутина – перша ознака застою, а потім регресу.

Союз українців Румунії має солідний матеріальний стан (домівки та їх оснащення), про який українці не могли й мріяти. Має і досвідчених людей у верхах і низах, які можуть зробити більше і краще, які повинні подбати про зміну поколінь, бо без участі молоді у вирішенні загальних справ регрес може пустити глибоке коріння.

Михайло МИХАЙЛЮК

Хліб – сіль

У стінах храмів і колиб
сіяє нам, святково,
як сонце, випечений хліб.

Дмитро Білоус

Дорогих гостей в Україні заведено зустрічати хлібом-сіллю на вишитому рушнику. Хлібом благословляють молоде подружжя, проводжають рідних у далеку дорогу. Цей звичай також прийшов із глибини століть – так вітали шановних гостей ще тисячу років тому в Київській Русі.

Це вияв найбільшої пошани, чистих поми-

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Раді Союзу Українців Румунії

Ми, група української молоді, яка належить до Союзу Українців Румунії, глибоко стурбовані чварами в рамках організації, які завдають великої шкоди СУР, українській громаді Румунії в цілому.

Ми були здивовані тим, що виник намір позбавити підтримки організації запропонованому якраз Радою СУР для представлення української громади в бухарестському Парламенті депутату. Враховуючи, що причини такого наміру є, на нашу думку, суб'єктивними і безпідставними, ми вважаємо, що він підірве імідж СУРу та престиж членів нашої організації і поставить під загрозу посади, отримані в державних установах, які так потрібні українцям.

Вимагаємо, особливо від голови Союзу Українців Румунії пана Степана Бучути, заступників голови, голів філій та членів Ради, але й від депутата Румунського Парламенту пана Івана Марочки, припинити ці чвари, сісти за стіл перемовин і, залишаючи на другорядному плані самолюбство та вузькі інтереси, ідентифікувати потреби і реальні проблеми українців Румунії і знайти разом рішення, використовуючи відповідально, чесно і тільки в інтересі громади матеріальні і людські ресурси, які має у своєму розпорядженні СУР.

Українська громада пошиrena по усій території країни від півночі на південь і від сходу на захід, та специфічні різниці не повинні заважати її єдності, а виникаючі проблеми необхідно вирішувати усередині організації з мудрістю, розумно, з почуттям відповідальності.

Сподіваємося, що голів молодих українців Румунії, про яких керівництво СУР неодноразово заявляє, що вони дуже потрібні організації, враховуватиметься і поважатиметься.

Богдан Климпуш, Бухарест
Лариса Христина Климпуш, Бухарест

Олександр Гриченюк, Клуж
Олександра Гриченюк, Клуж

Михайло Трайста, Бухарест

Василь Гощук, Бухарест

Марія Гощук, Бухарест

Юра Флорін Рахован, Ремети,

Мараморошина

Маріана Рахован, Ремети,

Мараморошина

Володимир Малкович, Катерлез, Тульча

Богдан Костюк, Мілішеуць, Сучава

слів, довіри до гостей, а також свідчення гостинності нашого народу, його щирої сердності, побажання достатку тому, кого зустрічають.

Хліб у прадавні часи вважався священим, його ніколи не викидали.

«Хліб – усьому голова», «Хліб та вода – козацька їда», «Без хліба – суха бесіда» – таких прикладів української народної мудрості можна наводити безліч. Обіцянку, скріплену хлібом, не можна було порушувати, хлібінами обмінювалися, коли укладали важливі угоди.

Сіль у давнину цінувалася майже на вагу золота, її возили з Криму чумаки, часто ризикуючи своїм життям.

Розділити з кимсь хліб-сіль означало подружитися, побрататися. Хліб-сіль вважається оберегом, тобто захищає людину від усього злого та поганого.

Подала Лучія ПАВЛЮК

Близька Юлії Арделян (з дому Грінь) людина, до того ж сентиментальна, могла би почати про дорогою Ювілярку приблизно так:

Три чверті віку тому у марамороському гарному і тихому селі Луг над Тисою у чесній і трудовій селянській сім'ї четвертою дитиною була дівчинка, яку охрестили Юлією. До неї у родині народилися Анна, Марія та Ярина, а після Юлії ще прийшло на світ семеро братів і сестер – аж одинадцятеро дітей дав бог Анні і Василю Грінь. Юлія була доброю і слухняною дитиною, змалечку працьовитою.

Була потім семирічка у рідному селі, була українська педагогічна школа у Сігеті, потім українська філологія у Бухаресті, яку Юлія закінчила 1963 року.

Дотеперішні дані знаю із слів односельчанина Юлії. А особисто познайомився з нею, коли і я став студентом того ж українського відділення філологічного факультету в столиці.

Якою була Юлія студенткою? Вона мені запам'яталася дуже сумлінною, скромною, щирою, товариською, її симпатизували не тільки старші і молодші колеги-україністи, але й студенти інших секцій, її поважали за серйозність, активність на семінарах наші професори.

Після закінчення факультету Юлія стала викладачкою української мови та літератури в

НА МНОГАЯ ЛІТА, ЮЛІЄ АРДЕЛЯН!

Сігетському українському ліцеї, через її руки, так би мовити, перейшли учні, які згодом стали видатними українськими письменниками: Іван Ковач, Михайло Небиляк, Микола Корсюк, Павло Романюк.

Ми, студенти-п'ятикурсники, проходили педагогічну практику у Сігетському українському ліцеї, де викладала Юлія Грінь та в педагогічній школі, де працював також випускник бухарестської філології Василь Шмуляк. Мені довелося викладати уроки з української літератури в класі, в якому навчався майбутній видатний поет Іван Ковач, якого Юлія називала своїм найкращим учнем. Неважко було спостерегти любов і повагу учнів до молодої професорки, переконатися, що для Юлії Грінь робота за кафедрою – це не тільки професія, але й покликання.

Отже, до самого виходу на пенсію Юлія (а це десятки років!) працювала на ниві української освіти, переконувала батьків посылати дітей до українського ліцею тоді, коли українська освіта почала занепадати.

Працюючи в газеті «Новий вік», я бачився

іноді з Юлією у моїх журналістських відрядженнях на Мараморошину, але це бувало рідко, бо мене частіше висилали у відрядження на Буковину. Чув похвальні відгуки про її роботу від викладачів, від бувших її учнів, знов, що вона бере участь у складанні українських підручників, пізніше старався залучити її до співробітництва в альманасі «Обрій», та вона була поглинута своєю роботою і написала до альманаху тільки одну статтю.

Після виходу на пенсію Юлія переїхала на проживання з своїм чоловіком Василем Арделяном у Тімішору, де після революції активно включилася у сурівські справи. Жаль, що Тімішорська організація та Тіміська філія не зуміли належно оцінити і використати досвід і працюючу любов Юлії Арделян. Дивно мені було побачити, що на останньому з'їзді СУРу Юлії Арделян не було серед делегатів форуму.

Кілька років тому Юлія Арделян взяла у мене інтерв'ю, яке було надруковане у нашій пресі, за що я їй щиро вдячний. Знаю, що вона працювала над підручником з української мови, який із невідомих причин «загубився» десь по дорозі, не побачився світло друку.

Серед нашої української інтелігенції мало людей з такими моральними та педагогічними достоїнствами, які притаманні Юлії Арделян, нашій славній Ювілярці, якій бажаємо много літ, здоров'я, дальнього сімейного затишку, радості від сповненого в житті високого обов'язку у вихованні численних поколінь нашої молоді.

Михайло МИХАЙЛЮК

Олександр Довженко – Петлюрівець

ний, а в 1920 році його холостими набоями «розстрілювали» поляки. Офіцер сказав: «Наступного разу будуть бойові». Але цього, на щастя, не сталося...

Історико-документальна книга кінорежисера Олександра Безручка «Олександр Довженко: розsecреченні документи спецслужб» (Київ, «Сучасний письменник», 2008) відкриває, що багато років мистець жив під наглядом комуністичних спецслужб (справа-формуляр «Запорожець»).

Збереглися документи засідань ВЧК Житомира (Всеросійської надзвичайної комісії – попередниці КГБ) в 1919 році, на одному з яких робітник-залізничник Буковець свідчив: «О. Довженко активно боровся проти радянської влади, що я добре пам'ятаю, тому що особисто брав участь у вигнанні петлю-

рівців з Сосниці».

ВЧК визнала О. Довженка ворогом. Від смерті його врятував випадок.

Пізніше інший інформатор писав, що варто було повернути розмову «в площину сучасного українського народу», як настрій О. Довженка різко псувався. «Виявляється, українському народу зовсім байдуже, український він чи не український, поляків теж не менше і русифікували, германізували, а вони залишилися поляками, а наш народ охоче сам іде назустріч втраті своєї національності», – про ці слова О. Довженка доніс інформатор.

Під час Голодомору агент «Холмський» доносив слова О. Довженка: «Село гине. Вимирає. Голодують. Нічого їсти. Під Києвом в одному із сіл повстання... Комісари в Москві жириють».

1933 року О. Довженко з дружиною по суті втік від репресій до Москви. Усе ж у день похорону

Миколи Хвильового О. Довженко, писав агент, прибув до Харкова, «підійшов прямо до труни, ні на кого не дивлячись, взяв голову обома руками, нагнувшись, поцілував заклеєну рану, повернувся й вийшов».

Керівник радянського Кінокомітету Борис Шумляцький під великим секретом сказав дружині майстра Юлії Солнцевій, що ніби «санкціоновано ордер на арешт Довженка». І зроблено це на вимогу керівників українського радянського уряду Миколи Скрипника та Володимира Затонського, які, подивившись фільм «Іван», вирішили, що фільм – ворожий народові. О. Довженко попросив захисту у Сталіна, який особисто телефонував народному комісарові внутрішніх справ України Всеволодові Галицькому, щоб той знищив вже виписаний ордер. Сталін мав свої плани щодо О. Довженка, маючи намір доручити йому створення фільму «Щорса».

О. Довженко писав в «Автобіографії»: «Сталін врятував мені життя. Якби я не звернувся до нього вчасно, я, безумовно, загинув би як художник і громадянин».

О. Довженко прожив у Москві три роки і повернувся на київську кіностудію, щоб зняти «за порадою великого вчителя» фільм про Миколу Щорса.

«Стукачі» вимагали «викинути геть Довженка й довженят з нашого радянського мистецтва!» писали, що О. Довженко вигукнув у розpacі: Чому в Грузії кіно роблять грузини, в Росії – росіяни, а в Україні і грузини, і росіяни, і євреї, аби тільки не українці?».

1938 року О. Довженко двічі був на крок від смерті. Одного разу його авто втратило керування – вісь була підпіляна і розлетілася на дружи при повороті керма. Під час фільмування «Тараса Бульбі» сапер Плюйко, який готовував набої для деяких сцен, залишив у пістолеті, з якого мали стріляти в артиста О. Довженка, бойовий набій, який, на щастя, заклинило.

О. Довженко писав: «У нас хто любить свій народ, той і націоналіст. Ну й нехай: я повинен робити те, що можу».

Левко ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ
«Свобода»

Михайло Гафія Трайста

(Продовження з минулого числа)

Відбитки пальців Дмитра Дуньки, які знаходились у базі даних міліції, не відповідали відбиткам пальців Петра Дуньки, в якого також не було ніякого шраму на лівій нозі, зате носив кулю у лівому плечі. Майор Вішован не очікував іншого результату.

Він був упевнений, що Петро Дунька, якого він анкетував, не є та ж сама особа з Дмитром Дунькою, який, на думку Штефана Тодераша, втопився в Дунаї, чи, мабуть, втік через кордон, тому що його тіла не було знайдено.

«А тоді хто це той, що називає себе Петром Дунькою, страх подібний до Дмитра Дуньки, але не впізнає нікого, чи не хоче призватись, що впізнає, а ще до того впевнений, що воював у першій світовій війні і що знаходимось в тисячу дев'ятсот двадцятого року?...», – мучило майора запитання.

Подзвонив знову професору Мунтяну.

– А знаєте, майоре, я думав, що Штефан Сирбу найцікавіший пацієнт зі всіх, яких я коли-небудь зустрічав, але ось такого цікавого, як оцей ваш Петро Дунька, не те, що не зустрічав, а навіть не чував і ніде не читав, щоб хто-небудь мав таку дивну поведінку, – сказав майорові професор Мунтяну на терасі ресторану «Зімброл», де вони зустрілись випити кави і побалакати.

– Він психічно хворий? – запитав майор.

– А якби ви, майоре, назвали людину, яка живе в тисячу дев'ятсот вісімдесят шостому році, а настоює на тім, що це тисяча дев'ятсот двадцяти?

– Так він хворий?

– Мабуть, хворий, але наш пацієнт не вписується ні в одну з отих п'яти ситуацій, в яких можна оцінити психічний стан пацієнта, маю на увазі мислення, пам'ять, увагу, емоції і поведінку. З психічної точки зору здається абсолютно здоровим.

– Тоді?.. – здивувався майор.

– Тоді маємо єдину проблему: чому психічно здорові людина настоює, що живе не в свій час, а шістдесят шість років тому?

Майор мовчав.

– Давайте, поки що не будемо робити ніяких висновків, пацієнт тільки чотири дні під моїм наглядом, а психічний стан можна оцінити, починаючи від двох тижнів вгору, та буває, що треба чекати півроку або і цілий рік.

– Наша проблема, шановний професоре, маю на увазі працівників міліції, не в тому чи пацієнт психічно хворий, чи здоровий, а в тому хто він, чому всі люди, навіть його жінка, підтверджують, що то Дмитро Дунька, але він не Дмитро Дунька.

– Ви добре сказали, майоре, що це ваша проблема, в якій я не в змозі вам допомогти, – посміхнувся професор Мунтяну.

– Я би хотів знову порозмовляти з ним, якщо дозволите, професоре? – попросив майор.

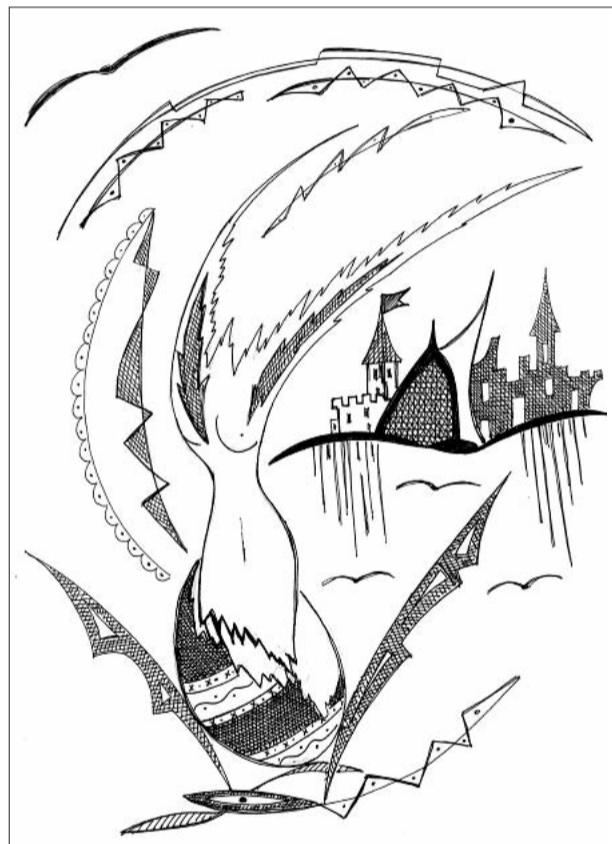
ЛЮДИНА З ТОГО СВІТУ

(Новела)

– Приходьте, коли захотите, тільки повідомте мене перед тим, щоб я був у лікарні.

– Поки що я хочу ще раз піти до Верхнянки, у село, в якому народився і жив Дмитро Дунька і в якому нізвідки на його подвір'ю зявився оцей Петро Дунька. Мушу розв'язати цю неймовірну історію!

– Тоді мені нічого додати, хіба що залишається побажати вам успіху, майоре!

7.

Прочитавши чи не вдесяте свої записи у блокноті з чорними обкладинками, майор вирішив дізнатися, хто така Марія, дочка мельника Штефа з Долини, якщо існує чи існувало така особа. Мабуть, дізнається, чому Петро Дунька питав про коней та весільних гостей. Може, знайде відповіді на ці запитання і тоді вдастся розв'язати тайну цієї людини, яку всі плутають з Дмитром Дунькою.

Вирушив до Верхнянки, не повідомивши шефа місцевого посту міліції. Зупинив машину край села, де немолодий вже чоловік випасав двох корів. Сказав йому, що він етнограф і запитав, чи є існує в Долині водяний млин.

– Еге, коби ви здорові! – посміхнувся дядько. – Давно вже його немає, відколи Опріш привіз електричний млин, люди перестали спускатися в Долину, але борошно не таке смачне, як з водяного млина, – махнув рукою старий.

– А ви знали мельника Штефа?

– А як, Господи прости, його не знати?! – здивувався дядько.

– В нього була дочка, так?

– В нього були дві дочки і син. Палажка, старша дочка, вийшла заміж за мадяра із сусіднього села, опісля вони переїхали до міста, померла небіжка. Штефан, його син, помер і він старим парубком, не одружився, бо дуже хворів на легені, а Марія, бідна, ще живе там внизу в батьківській хаті. Дуже багато пережила, бо її наречений пропав безвісти в ніч їхнього весілля, прадід оцього Дмитра Дуньки, що стільки галасу наробив, навіть і новинки писали про нього. Після весілля Марія народила двох близнюків – Ілька та Петра, через великий сором перешла, бо зісталась вагітною перед весіллям. Петра, дідуся цього Дмитра, повісили хортисти в тридцять дев'ятім, бо піднявся проти них.

– А нареченого, що зник в ніч свого весілля, як звали? – запитав майор, простягаючи старому пачку з цигарками.

– Теж Петро. Петро Дунька, – відповів дядько, припалюючи цигарку.

*

– А то як, Боже ня прости, аби ви, паночку не випили чарочку горілочки? – здивувалася старенка, очищуючи здоровенну цибулину, після чого, розрізавши її начетверо, поставила біля тоненько нарізаних шматків сала та вудженої ковбаски. – Я теж вип'ю з вами чарочку, щоб підкріпити тіло.

Майор далі не відмовлявся, а побажавши їй «На многая літа!», перехилив чарку і закусив шматком ковбаски.

– Та мені у вісімдесят і п'ять років куди вже «на многая»? Коби Господь нагородив легкою смертю, щоб не мучитись у ліжку, про це я благаю Його, дорогенького, щоднини, бо дуже єм бідувала на цім грішнім світі, хтозна чи на тому не буде легше? Бо, ади, тепер такого учати в школі, що не дай Боже! Одні учать, що Бога не є на світі, інші, що чоловік не є створений Богом, а мавпа перетворилася на чоловіка, ще інші, що люди ходять по місяцеві та усіх планетах, здурів світ, вадь настає Армагедон?.. Бо і тулько учітися та читати усіх книг не є добре, годен зблудити чоловік уд науки. Нас давно учив пуп «Вірую», «Отченаш», «Богородице Діво Маті», а учитель читати та писати помадярськи, а ще нас учіли, як дати старим та й панам решпект та будь здоров!

Слово до 60-річчя Юрія Глеби

Хочу прилучитися і я до ювілейних вітань друзів! І побажати Тобі щастя, міцного здоров'я і Божої благодаті від мене, від моєї сім'ї, як і від членів бухарестської філії СУРу, які в більшості знають Тебе, оцінюють і поважають.

Як кажуть у народі: «життя прожити – не поле перейти». У цей досить поважний вік уже доводиться і Тобі збирати плоди недавно прожитого життя і потрохи підсумовувати. А підсумовуючи, наш Юрій Глеба має чим похвалитися. Він багато чого здійснив у всіх планах – професійному, сімейному і в галузі відродження українства у Банаті. Він завжди відмічався великою енергійністю, оптимізмом, віданістю в праці, наполегливістю у здійсненні важливих цілей і безмежною щирістю. Його постійна усмішка на лиці, весела вдача притягають і надихають друзів. І я це відчуваю, тому що маю радість числитися однією із його близьких співпрацівниць на українській ниві.

Юрія Глебу я пізнала і почала поважати здавна, зустрічаючись на засіданнях Ради і Президії СУРу і проводячи різні культурні заходи, а зблизились ми більше рівно 10 років тому, коли «відкрили», що разом виповнили аж ціле століття (!), будучи ровесниками. І так, у цьому році зможемо примножити «спільній» наш вік аж до 120 років...

Наш Глеба, жартуючи, каже: «Прийшов Глеба – вже не треба», на що приходить репліка: «ні, Тебе завжди тут треба», бо, дійсно, його дуже потрібно у нашій організації!.

СЛАВА ДОБРОВОЛЬЦЯМ!

Наближається велике свято, День Перемоги 9 травня, коли у Полянах біля пам'ятника буде вшановано українських добровольців – тих, що полягли на полі бою і тих, що іще живуть.

Нехай полеглим буде земля пером, спокійний спочинок і вічна пам'ять, нехай Господь простить їм гріхи. Бо то не було легко воювати вдень її вночі.

Один доброволець ще живе у Вишній Рівні – це Михайло Трайста, 1925 року народження.

Треба вшанувати добровольців з Полян, Кривого, Кричунова, Вишавської Долини. Два роки назад і я брав участь у відзначенні пам'яті добровольців, їх бойової слави.

Ой не було ото легко
Стільки воювати.

Ані вднину, ані вночі
Спокою не мати.

Коли хлопці воювали,
Інші панували.
І багато отих хлопців
Від кулі упали.

Як германи з танків били,
А вни воювали,

Тоді їх рідні вдома
Сльози проливали.

Не воюйте стільки, хлопці,
Верніться додому.
Наши сльози вже пропились,
А дальше ні кому.

Як загинем, поховайте
І нас у могилі.
На цвинтарі християнськім
В селах наших миших.

Василь АЛЬБІЧУК
Вишня Рівня

національних меншин при Музеї Села в Тімішорі була поставлена одною із перших українська хата, привезена аж із Мараморешу (я тоді мала честь разом із гостями із Сербії брати участь у відкритті і посвяченні). І він, стараючись і дальше, щоб хата мала належний вигляд, в минулому році придбав красиву дерев'яну специфічну браму.

Люди гуртується навколо нього, тому що і він знає їх нагородити за старання так, як це зробив і з моїм земляком, вихідцем із Марамо-

реша, наїстом Николаєм Грінем, якому пристарав через СУР новий інструмент. Відтоді наш Грінь став розповсюджувачем українського мелосу у банатському регіоні і за його межами.

Мала я приємність вітати особисто Юрія Глебу із ювілем на «Святий Шевченка» у Лугожі і на зустрічі Ради у Сату Маре, але хотіла і через газету «Український вісник» споминути нашого славного ювіляра, його заслуги і великий вклад у розвиток української культури у Банаті і щоб наші молоді майбутні покоління могли наслідувати його сумлінну працю. Бо він, як відомо, проявився не так словом, як ділом; пустослів'я не притаманне його характеру.

І ще раз: прожий нам, дорогий Юрію, на многая і благая літ і дальше дій на благо збереження і продовження українців у Румунії! А Твоя мила душі внучка Анна-Аліса хай усміхається Тобі щоранку і приносить тільки сонячні, щасливі дні!

Ярослава – Орися КОЛОТИЛО
Фото авторки

Тому що є Бог

Коли ти дивишся на себе в дзеркало і бачиш свої очка, носик, уста, – ти думаєш: чому я саме такий?

Тому що є Бог, який створив тебе на свій образ і подобу.

Коли вранці прокидаєшся, а ввечері знову лягаєш спати, ти запитуєш себе: як сонце знає, коли йому сходити? Чому є день і є ніч?

Тому що є Бог, який усьому призначив свій час.

Коли ти розглядаєш букет квітів, то дивуєшся: звідки у природи стільки барв і відтінків?

Тому що є Бог – найбільший художник.
Коли тебе обімає тато і ніжно гладить по голівці мама, ти запитуєш себе: чому вони так сильно люблять мене?

Тому що є Бог – найбільша любов.

Коли ти дивишся, як люди допомагають одне одному, ти запитуєш себе: чому вони це роблять?

Тому що є Бог, який кожного з нас покликав творити добро.

Коли ти дивишся, як малює художник, то дивуєшся: як це у нього виходить?

Тому що є Бог, який кожному з нас дав особливий талант.

Мар'яна Фляк
Журнал «Ангелятко» і «Ангеляткова наука»

Великодні ігри

Катання яєць

Улюбленою пасхальною грою на Русі було катання яєць: робили простий дерев'яний «каток», а навколо нього звільняли рівне порожнє місце, на якому розкладали фарбовані яйця, або маленькі призи, або іграшки. Гравці підходять по черзі до катка і катять своє яйце; предмет, який яйце чіпатиме, – виграний.

Пошук пасхальних яєць

Якщо ви прийшли в гості з дітьми, можна провести таку гру: хтось із старших заздалегідь ховає в різних місцях яйця з сюрпризами – картонні, пластикові, склесні конвертки у формі яєць з маленькими призами (можна, звичайно, заховати і такі популярні у нинішніх дітей ласощі з іграшкою, як «Кіндер-сюрприз»). Якщо дітей буде багато, можна розділити їх на дві команди, кожна з яких буде прагнути виграти якомога більше яєць у відведений для цього час. Звичайно, треба постаратися, щоб кожна дитина знайшла хоча б одне яйце, і як приз забрала додому.

Цокання яйцями

Це теж старовинна забава: стукаючи тупим або гострим кінцем фарбованого яйця яйце суперника, людина намагається виграти якомога більше цілих яєць. Якщо яйце тріснуло – програв!

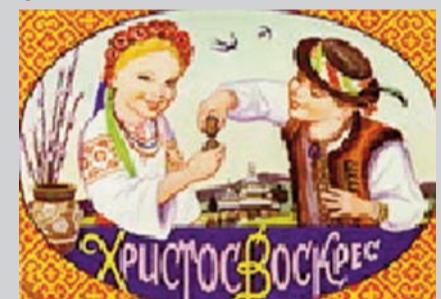
Естафета з яйцем

Гравці розбиваються на дві команди і повинні бігом з яйцем у ложці дістатися до фінішу і повернутися назад, щоб передати яйце наступному товаришу по команді. Можна гру урізноманітити і тримати ложку не в руках, а в роті.

Тарас Шевченко

На великдень на соломі

На Великдень, на соломі
Против сонця, діти
Грались собі крашанками
Та й стали хвалитись
Обновами. Тому к святкам
З лишовою пошили
Сорочечку. А тій стьожку,
Тій стрічку купили.
Кому шапочку смушеву,
Чобітки шкапові,
Кому свитку. Одна тільки
Сидить без обнови
Сиріточка, рученята
Сховавши в рукава.
– Мені мати купувала.
– Мені батько справив.
– А мені хрещена мати
Лишту вишивала.
– А я в попа обідала.–
Сирітка сказала.

З історії першого квітня

Вже багато років ми святкуємо дещо дивакувате свято першого квітня – День Усіх Дурнів або День Сміху. Та чи задавалися ви питанням, звідки пішло свято 1 квітня?

Виникнення цієї кумедної традиції пов'язують із весняним рівноденням (за григоріанським календарем). Дивно, але це свято об'єднувало неабияк віддалені між собою країни: Індію, Португалію, Швецію...

У XVII столітті вперше згадується в англійській літературі дата саме 1 квітня, хоча ще в 1564 році це свято побутувало у Франції, коли через зміну календаря дата Нового року змінилася з 25 березня на 1 січня. У ті часи чимало людей продовжували обмінюватися

1 квітня – День сміху та жартів

новорічними подарунками 1 квітня – в останній день новорічних свят, тому їх називали першоквітневими дурнями.

День сміху святкується зараз у всьому світі, але ніде не є вихідним. У США його називають «святом серця, а не держави». До речі, професор Стенлі Теп із інституту здоров'я в Окхерсті (Каліфорнія), стверджує: «Тридцять хвилин сміху на день дозволяють пацієнтам, які переніс інфаркт міокарду, уникнути повторного нападу в найнебезпечніший період – перші півроку після нападу, – і потім жити повноцінним життям. Здоровим же людям ця кількість сміху подовжує життя на роки, іноді на десятиріччя».

Так що є сенс сміятися цілий рік, а не тільки першого квітня.

Гарних вам жартів!

ДИТЯЧІ СТОРІНКИ

Як бідний Манько святів паску

Жив де не жив один бідний чоловік, якого звали Маньком. Мався мізерно, так бідно, що в хаті більше було днів без хліба, як з хлібом. Наблизився Великдень. Люди намололи борошна, назбиралі яєць, печуть, варять, смажать. А в хижі Манька – ніяких приготувань. Журиться Манько, журиться і його жінка. Жаль їм малих дітей, що не будуть бачити на свято ані сиру, ані масла, ані калачів...

– Чоловіче! – просить жінка Манька. – Іди до ґазди, позич борошна бодай на відробіток. Як бути на свята без хліба?

Рушив Манько по сусідах, а позичити не може, бо жив на бідній околиці. Дочувся Манько, що один ґазда перед святами намолов багато білого борошна. Він і до нього:

– Чесний ґаздо! Позичте борошна на відробіток. Прийде літо, піду вам косити. Нема з чого паску спекти.

– Ой неборе, я би тобі позичив, борошно у мене, нічого гнівити бога, є. Та по великомію я збираюся віддавати доньку, треба мені борошна на весілля.

Прийшов чоловік додому з голими руками.

– Та що тепер чинити? – каже жінка.— Яка

ганьба, не буде чого й посвятити. Що люди скажуть?

– Не журися, жінко! Якось-то буде! Чи маєш ти бодай пару яєць, щоб було чим паску помастити?...

– Та стільки знайдеться...

Вийшов чоловік на цих словах з хати. Взяв кусень дерева і теше. Тесав, тесав і майстрував. Вийшла жінка на двір і питає:

– Що ти, чоловіче, робиш?

– Паску печу!

Жінка здивувалася, та все швидко зрозуміла. Чоловік не хоче, щоб люди бачили його велику бідність.

Змайстрував чоловік паску. Напалила жінка піч. Помастив чоловік паску жовтком з яйця, посадила жінка паску до печі. Вийняла з печі, і самі не можуть надивуватись, яка вона красна.

Прийшов великдень. Загорнув Манько свою паску до вишиваного рушника і поніс святити. Сталося так, що паску він поклав біля ґаздівської. Ґазда дивиться, дивиться і не може надивуватись: «Як те сталося, що я не позичив йому й крихти борошна, а в нього паска така, що очі єсть?»

Коли закінчилася свята відправа, піп посвятив паски, ґазда хитро вхопив паску Манька, поклав до свого кошика, а свою кинув йому на рушник і – гайда додому. Бо кожен хоче бути якомога швидше за столом. То вже такий давній звичай.

– Дивися, жінко! Піп покропив, і яке чудо сталося! – каже бідний чоловік своїй жінці, коли ножем справді вкраяв з паски для сніданку.

Жінка дивиться і не може надивитися. Приніс і ґазда свою паску додому. Бере ніж, щоб красти, а паска... з дерева. – То, певно, святий пан господь мене покарав, здерев'янив паску, що я не хотів позичити біднякові борошна, – виправдувався ґазда перед своєю родиною.

Квітня неділя

У Квітну Неділю
Всі до церкви йдуть,
Гілочки вербові
Святити несуть.
Сьогодні святкує
Моя Україна,
У святій пошані
Вербова лозина.
Вона сповіщає,
Що лише за тиждень
Будем святкувати
Пресвятій Великдень.
Вигуки веселі
Чути тут і там:
«За тиждень – Великдень» –
Б'є галузка: bam!..
Квітну в нас Неділю
Звуть іще Пальмова.
У цей день в пошані
Гілочка вербова.

Марія Хоросницька

Вербна неділя

Тоненьким прутиком
З вербовим котиком
Себе вітаємо
Легеньким дотиком...
Радісну вістку
Собі говоримо,
Що день великий
Не поза горами,
Що вже за тиждень
Буде Великдень!

Н.Б. Куфко

Свято Пасхи недалечко

Свято Пасхи недалечко,
Люди звичай бережуть, –
Розмальовують яєчка,
Пишні пасочки печуть.

Святкування йде віками, –
Це такі чудові дні:
В гостійти, під рушниками
Страви нести запашні.

Доброзичливо, з любов'ю
Мати щирі почуття,
Людям зичити здоров'я
І щасливого життя.

Святість – це чарівне слово,
Тільки треба так зуміть,
Щоб життя своє святково
У труді й добре прожити.

Іванна Савицька

Найкраща писанка

Пише писанки бабуня,
пише мама, пишу я.
А чия найкраща буде?
Я гадаю, що моя.
І бабуня так говорить,
Так і мама каже так теж.
– Правда, таточку? – питаю.
Він відказує: – Авжеж.

Навіть котик щось муркоче,
видряпавшись на вікно.
Певно, він сказати хоче,
що заслуга тут його,
бо на писанку барвисту
лапку мокру він поклав
і доріжку свіжу й чисту
необачно попсуває.

Михайло Маморський

Великдень

Зима пропала, люта, зла –
весна воскресла над полями,
луги змережала квітками
і нам Великдень принесла.
У нас Великдень – мілій гість,
його вітаєм гаївками,
його стрічаєм писанками –
он на тарілці їх аж шість!

Ніна Мудрик-Мриц

Зайчикова пригода

Ішов зайчик крізь лісок,
Ніс торбину писанок.
Вийшов зайчик на горбок,
Зачепився за пеньок.
Покотились на всі боки
Зайчик, торба, писанки.
Налякався зайчик: «Ах!»
Заховався у кущах.
Вийшли діти у лісок,
Назбирали писанок.
Залишили в лісі сміх,
Щоб радіти зайчик міг.

ФЕРІЩАКОВІ ПАСОЧКИ

Цілу божу ніченку перед Святою Великоднею Неділею вуйко Феріщак не стулив ока. Тільки зажмурить очі, як вже сниться йому, що жує білої, як молоко, паски. Кілька разів виходив до сіней й жадібно дивився на стіл, на якому лежали дві паски. Одна велика, наче колесо від воза, а друга малесенька, наче волоська солом'янка, – обидві гарненькі, рум'яненькі, виблискують собі під срібним сяйвом молодого місяця.

– Агі на вас, нівроку, ніби пулітеровані! – зітхнув бідний, ковтаючи спину.

Кортіло йому, якщо не вщипнуту крихточку, то бодай лизнути паску язиком, але до такого безбожного вчинку вуйко Феріщак не посмів докотитися. Хочай він не говів цілі м'ясниці, бо нераз підкрадався, як кіт до будильника, й щипав

потрішки з кожної ковбаски, щоб потім скинути всю вину на горобців. Знав вуйко добре, що Святий Господь з високого неба бачить все те, але Господь милосердний і, на відміну від його Марії, прощає все грішному люду, «бо в гріху я зачатий був...», – шептав вуйко зі Святого Псалтиря, виходячи з будильника. Стара би тільки не побачила, бо тоді «Амінь!».

Обезчестить, як свинине корито, й розплеще на все село, що ні після воскресення праведних не покажешся поміж людьми.

Сяк-так минула ніченка. Вдосвіта вуйко виrushив до церкви посвятити паску. Якось вистояв, переступаючи з ноги на ногу, всю Божу Службу. А коли священик близнув свяченою водою по його пасках, вуйко вхопив бесаги на плечі й, наче малий хлопчиксько, побіг вгору по Дереноватому Горбу.

Тільки на верху зупинився трішки відпочити.

– Но так! Припчину мало, а відтак далі з Богом, додому уже недалеко, – міркував вуйко.

Та поки виrushити «з Богом», дідько спокусив його вибрести паски з бесаг, щоб намиливатися ними. Таких пасок цього Великодня не було ні в Боднарюка, ні в Ігната, ані в Маріки Бирускої, хоча він за ту нулашку цілий тиждень лущив квасолю у жида Менделя, та зате...

– Агі на ні, які файні!.. Одна велика, друга маленька, ніби мама з дитиноу, – милувався вуйко пасками, підвідячись на ноги, аби намиливатися ними ще й згори, та ненароком штовхнув вершком постола маленьку паску, та штовхнула велику... і враз обидві покотилися, підстрибуючи по камінню, у пропасті, – тільки вода пlesнула у потоці, що аж луна покотилася звором. Спочатку вуйко хотів кинутися наездогін, але то було б чисте самогубство. Тільки тріснув себе по колінах й перелякано прошептав:

– Шкуру здере з мене Марія за паски!..

Вислухавши напівмертвого з переляку чоловіка, Марії, як ніколи, стало жаль старого. Махнула рукою:

– Што з воза упало, ото пропало!.. Зварю ти купешу та із смажу єєшницю із кирнацом, не умремо із голоду, не буйса.

Вуйкові не вірилося, що все так легко обійшлося. Сів на призьбу, занурив голову в долоні і просидів так, поки його не покликала Марія:

– Давай істи, старий, лиши, не бануй тулько.

– Та не баную уже, але дуже ми чудно...

– З чого тобі чудно?.. – запитала стара.

– Та не чудно ми із малої паски, бо мала дурна, але з великої ми чудно, бо пудсковала май дуже, як мала, ніби здуріла, – сплюнув сердито вуйко Феріщак і поплентався до хати, де на нього чекала яєшня з ковбаскою.

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Анекдоти, жарти, небилиці

Дві куми і кочерга

– Коби-съте, кумочко, позичили мені кочергу.
– Ніяк не можу, бо мій також іще не вернувся додому...

Прийдіть увечері

Кум: – Кумочко, то ваш чоловік помер?
Кума: – Помер, кумцю, помер, вчора поховала.
Кум: – Та чи гадаєш, кумочко, віддаватися?
Кума: – Ой, куме, якось не випадає про те скоро думати, прийдіть краще ввечері.

Як прийде

– Уявляєте, мій чоловік не вернувся сеї ночі додому!..
– Що? Може, з ним сталося нещастя?
– Ні, але станеться, як прийде.

Щасливий

– Тільки вісім днів минуло, як ми одружилися, а ти вже пізно додому приходиш.

– Я не міг раніше прийти – треба ж було розповісти в барі, який я щасливий.

Коли ще можна

– Солодка моя, я би тебе щось просив.
– А що, мій любий?
– Пообіцяй богові, що як помру, то по мої смерті ти нічого не любитимеш.
– А якщо не помреш?

Справи сімейні

– І де була моя голова, коли я погодилась вийти за тебе заміж?
– На моєму плечі.

Радість

– Чоловіче мій, скоро в нашій хаті появиться третя істота.

Поважна причина

– А ти знаєш, – каже жінка чоловікові, – наш новий сусід кожного разу, як на роботу йде, цілує свою дружину. А ось ти цього не робиш.

– Так я ж із нею ще не знайомий.

Образився

Жінка: – Ти знову вночі крізь сон щось говорив.
Чоловік: – Та вже мені й уві сні не можна слова сказати?

Як сонце

– Ну, як твій чоловік?
– Як сонце.
– О, так це добре!
– Що й сказати... Як увечері вийде, то лише вранці повертається.

Подав Микола КОРНИЩАН

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

* За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
* Редакція може не поділяти точки зору авторів.
* Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
* Редакція залишає за собою право скорочувати і редактувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România